

банкрутства: господарський суд повинен обрати найбільш ефективну процедуру банкрутства для конкретного випадку, враховуючи особливості ситуації.

Варто зауважити, що зазначені питання відносяться і до повноважень арбітражного керуючого у визначеному законом обсязі: вирішення більшості з них він інціює перед судом або погоджує із судом. Господарський суд їх вирішує у межах своїх повноважень, як правило, за наслідками дій арбітражного керуючого.

Під час провадження у справі про банкрутство виникають і інші складні питання, що потребують додаткової уваги та розгляду господарським судом, такі як захист прав кредиторів, оцінка майна боржника, продаж майна на аукціоні та визнання договорів недійсними.

Висновуючи з аналізу функцій та компетенції господарського суду у процедурах банкрутства, можна зробити висновок, що роль суду в цих процедурах є ключовою.

Отже, важливо, щоб господарський суд був компетентним та мав достатній досвід у проведенні процедур банкрутства, а також дотримувався принципів справедливості та законності. Тільки в такий спосіб можна забезпечити ефективність та надійність процедур банкрутства для всіх зацікавлених сторін - боржника, кредиторів та суспільства в цілому.

УДК 346(043.2)

Гавва С.К., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Нецька Л.С., к.ю.н., доцент

ДО ПИТАННЯ МЕДІАЦІЇ У БАНКРУТСТВІ

Медіація – це метод вирішення конфліктів, який є переговорами за участю нейтрального посередника. Процес посередництва базується на обов'язкових критеріях: добровільність, конфіденційність, співробітництво та рівність приймаючої сторони, неупередженість та незалежність медіатора.

У даний час існує тільки один спосіб вирішення конфліктів у законодавстві про правову відповідальність боржника та банкрутство - судовий розгляд. Такий підхід відображено у Кодексі України з процедур банкрутства, де зазначено, що будь-які процесуальні рішення, які стосуються процедури банкрутства приймаються господарським судом, зокрема і визнання особи банкрутом [1]. Незважаючи на те, що Кодекс не

містить окремих положень про мирову угоду, аналіз його норм показує, що на певних етапах для вирішення деяких питань передбачена можливість досягнення згоди між сторонами, наприклад, щодо погашення вимог кредиторів. Однак судовий підхід до вирішення спорів між сторонами не може вважатися ефективним, оскільки в цьому випадку справа розглядається лише з правової точки зору, а не з погляду інтересів сторін.

Коли конфлікти вирішуються в суді, судді приймають рішення для сторін, а ті не можуть погодитися з ним у цей час, внаслідок чого виникають апеляції, затримки тощо. Отже, навіть після прийняття рішення конфлікт не буде вирішений, що може проявитися пізніше.

Медіацію доцільно застосовувати до офіційного відкриття провадження у справі про банкрутство у разі фінансових суперечностей між кредитором та боржником, та до засідання суду, на якому буде оцінено правомірність задоволення заяви кредитора про банкрутство боржника.

Банкрутство практично завжди є складним і багатоплановим процесом за участю відразу кількох сторін, серед яких підприємство-боржник, а також його працівники, кредитори, арбітражний керуючий та органи влади. Інтереси сторін, що перетинаються і нерідко взаємовиключають один одного, стають причинами взаємних претензій, затяжних конфліктів. Це ускладнює та затягує процедуру банкрутства, збільшує витрати, спричиняє репутаційні ризики. В результаті підприємство втрачає партнерів, працівників, активи знецінюються, інвестиційна привабливість втрачається – бізнес не оновлюється, а остаточно гине.

Щоб не допустити негативного сценарію у процедурах банкрутства, варто вдатися до допомоги медіатора – фахівця з досудового врегулювання суперечок.

Може здатися, що в справі про банкрутство не має місця для медіації, проте це не зовсім так. Основним завданням інституту банкрутства є розв'язання проблем, пов'язаних з неплатоспроможністю боржника, забезпечуючи відшкодування кредиторам без збитків, а також можливість боржника вирішити фінансові проблеми в законний спосіб та зберегти свою репутацію. У зв'язку з різницею інтересів та потреб сторін, конфлікти часто виникають у відносинах між сторонами справи про банкрутство. Арбітражний керуючий зіштовхується із суб'єктами банкрутства, які перебувають у кризовій ситуації та стресі.

Хоча законодавство чітко визначає роль і повноваження арбітражного керуючого в процедурі банкрутства, така особа має володіти «медіаційними» навичками, оскільки вони є ключовими для професійного посередництва в переговорах [1].

Залучити медіатора можна в наступних випадках:

- при надходженні скарг кредиторів на арбітражного керуючого. Замість того, щоб займатися справами підприємства, керуючий буде змушений витратити свій час на судові розгляди;
- при заперечуванні угод боржника. Як правило, процедура банкрутства затягується, коли незрозуміло, яке майно включатиметься у ліквідаційну масу;
- у разі оскарження рішень зборів кредиторів. Якщо рішення зборів не вступило в силу, то діяльність арбітражного керуючого може бути затрудненою.

Отже, на даний момент українське законодавство не містить чіткого переліку ситуацій, коли можна застосовувати медіацію, зокрема і в процедурі банкрутства. Хоча медіація і сумісна з інститутом банкрутства, відсутність норм про медіацію у законодавстві про банкрутство може призводити до правових проблем і відмови від медіації у процесі банкрутства.

У будь-якому випадку медіація є досить гнучкою процедурою, яка дозволяє швидко та ефективно вирішувати багато конфліктних ситуацій, що є економічно вигідним рішенням, яке економить часові та фінансові ресурси.

Оскільки основне завдання сучасного інституту банкрутства змінити ліквідаційний характер процедури на реабілітаційну, такий спосіб вирішення спору дозволить сторонам збалансувати інтереси.

Література

1. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

2. Чорній М., Тютюн О. Медіаційні навички в процедурі банкрутства – поєднання з діяльністю арбітражного керуючого. URL: <https://bankruptcy-ua.com/articles/16580>.

УДК 346.9(043.2)

Гладій Т.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Тімуш І.С., д.ю.н., професор

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЗНАННЯ СУДАМИ СКРІНШОТУ ЯК НАЛЕЖНОГО ДОКАЗУ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Враховуючи швидкий розвиток та удосконалення законодавства України, в вітчизняній судовій практиці поняття «скріншоту»